

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 86/2021

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ΄

Συνεδρίαση της 17ης Μαΐου 2021

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ. σε αναπλήρωση της κωλυομένης Προέδρου του Τμήματος.

Μέλη: Αδαμαντία Καπετανάκη, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Ευάγγελος Μαρίνης, Μιχαήλ Τζουβάρας, Νικόλαος Μουκαζής, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ξανθή Μπασάκου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Τα με αριθμό πρωτ. 20211798/11-3-2021 και 20212102/23-3-2021 έγγραφα του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς, όπως διευκρινίστηκαν με το με αριθμό πρωτ. 20212995/10-5-2021 τελευταίο έγγραφο.

Περίληψη Ερωτήματος: Μετάβαση μέλους ΔΕΠ, ως Εθνικού Εμπειρογνώμονα σε Διεθνή Οργανισμό, με απόσπαση κατ' άρθρο 68 του Υπαλληλικού Κώδικα σε συνδ. με το άρθρο 17 παρ.5 του ν.1268/1982 και καταβολή του μισθού του κατά το διάστημα της απουσίας του ενόψει του άρθρου 68 παρ.7 του Υπαλληλικού Κώδικα και του άρθρου 2 του π.δ.459/1983.

*****

Στο ανωτέρω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ως ακολούθως:

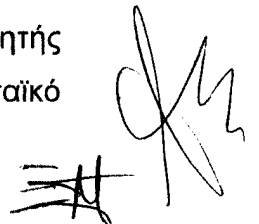
Ιστορικό.

1. Από τα παραπάνω έγγραφα και τα στοιχεία του φακέλου που τα συνοδεύουν, προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

Ο Α.Κ. τακτικός καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς υπέβαλε την από 15-10-2020 αίτησή του στην Πρόεδρο του Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης, με την οποία ζήτησε άδεια απουσίας του (με πλήρεις αποδοχές και διατήρηση της ιατροφαρμακευτικής και συνταξιοδοτικής κάλυψης) για μετάβαση με απόσπαση σε Διεθνή Οργανισμό, ως εθνικός εμπειρογνώμων (Seconded National Expert –SNE) και ειδικότερα στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Έρευνας (European Research Council, ERC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για δύο έτη. Επίσης με την από 19-10-2020 επιστολή του Διευθυντή του Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας Ευρωπαϊκού Συμβουλίου προς την Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία της ΕΕ, ζητήθηκε η απόσπαση του καθηγητή Α.Κ. από το Πανεπιστήμιο Πειραιώς στον Οργανισμό.

Με την από 23-10-2020 ομόφωνη απόφαση της Συνέλευσης του ανωτέρω Τμήματος εγκρίθηκε το ως άνω αίτημα, αφού λήφθηκαν υπόψη οι διδακτικές, ερευνητικές και διοικητικές ανάγκες του Τμήματος και με την 20207863/14-12-2020 Πρυτανική Πράξη, χορηγήθηκε άδεια απουσίας στον καθηγητή, προκειμένου να μεταβεί με απόσπαση, ως Εθνικός Πραγματογνώμονας στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Έρευνας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Βρυξέλλες για περίοδο δύο ετών.

Ο ανωτέρω καθηγητής με την υπ' αριθμ.πρωτ.16785/9-3-2021 διευκρινιστική επιστολή του προς την Πρόεδρο του Τμήματος, επεξήγησε ότι στην αρχική του αίτηση προς το Τμήμα συμπεριελήφθη ο όρος «απόσπαση», εκ παραδρομής λόγω μετάφρασης του αγγλικού όρου «*secondment*», που δεν αντιστοιχεί στην αιτούμενη άδεια, διότι δεν θα λαμβάνει τακτικές αποδοχές από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό, επικαλούμενος τους κανόνες που τον διέπουν και την από 19-10-2020 ως άνω επιστολή του, όπου αναφέρεται ο όρος αυτός. Όπως δε προκύπτει από την ανωτέρω επιστολή, ο καθηγητής Α.Κ. θα λαμβάνει κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του στον Ευρωπαϊκό

Οργανισμό ημερήσια αποζημίωση και μηνιαίο επίδομα μόνο για την αντιμετώπιση των δαπανών διαβίωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 της StC160210/25-10-2011 απόφασης της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Έρευνας .

Κατόπιν προβληματισμού που προέκυψε στη Δ/ση Οικονομικού /Τμήμα Μισθοδοσίας του Πανεπιστημίου Πειραιώς, ως προς τη δυνατότητα απόσπασης του ανωτέρω μέλους ΔΕΠ στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό, σε συνδυασμό με την υποχρέωση της υπηρεσίας υποδοχής του αποσπώμενου, προς καταβολή των αποδοχών του, ενόψει και των διατάξεων του π.δ.450/1983, ετέθη το προκείμενο ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο.

2. Στο άρθρο 16 παρ.1, 2, 5, και 6 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες, η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα. 2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες. 3... 4... 5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους... 6. Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. 7....8. .... 9. ....».

3. Στο άρθρο 16 παρ.1, 2 και 5 του ν.4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», (Α' 195) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους Καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε Καθηγητές πρώτης βαθμίδας (Καθηγητές), αναπληρωτές Καθηγητές και επίκουρους Καθηγητές. Ως Διδακτικό έργο νοείται αυτό που ορίζεται στο άρθρο 31, ενώ το ερευνητικό έργο περιλαμβάνει

ιδίως τη βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα, την καθοδήγηση διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών διπλωμάτων και διδακτορικών διατριβών και συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά σεμινάρια.

2. Οι Καθηγητές και οι αναπληρωτές Καθηγητές εκλέγονται ως μόνιμοι....

5 α. Μέλη Δ.Ε.Π. όλων των βαθμίδων, τα οποία έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε (5) έτη υπηρεσίας στο ίδιο Τμήμα, εκ των οποίων τα τρία (3) στη βαθμίδα που υπηρετούν, έχουν τη δυνατότητα μετακίνησης σε Τμήμα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., στην ίδια βαθμίδα που κατέχουν, στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο και με το ίδιο εν γένει υπηρεσιακό καθεστώς, με την επιφύλαξη των επόμενων περιπτώσεων της παρούσας παραγράφου....»

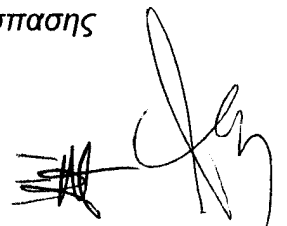
4. Στις διατάξεις των άρθρων 2 και 68 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Υπαλληλικός Κώδικας-Υ.Κ.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (Α'26), όπως ισχύει, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 2: «1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

2. Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις.»

Άρθρο 68: «Απόσπασση

1. Η απόσπασση, ήτοι η απομάκρυνση του υπαλλήλου για ορισμένο χρονικό διάστημα από την υπηρεσία στην οποία ανήκει η οργανική θέση που κατέχει και η ανάθεση σε αυτόν καθηκόντων σε άλλη υπηρεσία, διενεργείται για την κάλυψη επείγουσών υπηρεσιακών αναγκών προσωρινού χαρακτήρα, και αφορά την άσκηση καθηκόντων κλάδου για τον οποίο ο υπάλληλος διαθέτει τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα. Ο χρόνος της απόσπασσης

λογίζεται για κάθε συνέπεια ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στη θέση την οποία ανήκει οργανικά.

2...3...4... 5. Η διάρκεια των ανωτέρω αποσπάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος συνολικά. Με πρωτοβουλία της υπηρεσίας υποδοχής και συναίνεση του υπαλλήλου είναι δυνατή η παράτασή της για τρεις (3) μήνες. Κατ' εξαίρεση η απόσπαση σε υπηρεσία απομακρυσμένης - παραμεθόριας περιοχής δύναται να παραταθεί κατά ένα (1) έτος.

6. Η απόσπαση παύει αυτοδικαίως, όταν λήξει το χρονικό όριο της παραγράφου 5. Ο υπάλληλος με τη λήξη της απόσπασης επανέρχεται υποχρεωτικά στη θέση του χωρίς άλλη διατύπωση. Αν εκκρεμεί αίτημα μετάταξης του αποσπασμένου υπαλλήλου στον ίδιο φορέα, η απόσπαση παρατείνεται μέχρι τη δημοσίευση της πράξης μετάταξης και πάντως όχι πέραν των τριών (3) μηνών από τη λήξη της απόσπασης.

7. Οι αποδοχές του αποσπασμένου υπαλλήλου καταβάλλονται από την υπηρεσία υποδοχής. 8.....9...»

5. Στην παρ.1 του άρθρου 6 του ν. 1104/1980 (Α' 298), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 87 παρ. 1 του Ν. 1892/1990 (Α' 101) και ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 7 του ν. 3320/2005 (Α' 48) και την, εν συνεχεία, τροποποίησή της με το άρθρο τέταρτο του ν. 4380/2016 (Α' 66), ορίζονται τα εξής:

«Επιτρέπεται η απόσπαση του τακτικού προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ., των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και των φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει κάθε φορά είτε ως εθνικών εμπειρογνομόνων είτε για απασχόλησή τους σε υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή των κρατών - μελών της Ε.Ε., άλλων χωρών, καθώς και σε Διεθνείς και Περιφερειακούς Οργανισμούς, ως και σε Γραμματείες Διεθνών Συμβάσεων στο πλαίσιο προγραμμάτων για την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ:

α) των εθνικών διοικήσεων των κρατών - μελών ή άλλων χωρών και των υπηρεσιών της Ε.Ε.,

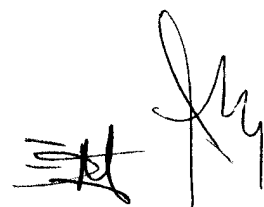
- β) των εθνικών διοικήσεων των κρατών - μελών της Ε.Ε.,
- γ) των εθνικών διοικήσεων των κρατών - μελών της Ε.Ε. και άλλων κρατών,
- δ) των υπηρεσιών Διεθνών και Περιφερειακών Οργανισμών, ως και των Γραμματειών Διεθνών Συμβάσεων.

Η απόσπαση γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και του οικείου Υπουργού ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου της υπηρεσίας προέλευσης του υπαλλήλου, καθώς και του συλλογικού οργάνου διοίκησης, στις περιπτώσεις που αυτό υφίσταται. Η διάρκεια της απύργιασης ορίζεται μέχρι δύο (2) έτη, με δυνατότητα παράτασης μέχρι τέσσερα (4) έτη ακόμα. Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται για κάθε συνέπεια ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στη θέση που κατέχουν οργανικά οι υπάλληλοι, περιλαμβανομένων και των τακτικών τους αποδοχών.

Στους κατά τα ανωτέρω αποσπώμενους καταβάλλονται τα έξοδα διαμονής σε ξενοδοχείο και ημερήσια εκτός έδρας αποζημίωση μέχρι τριάντα (30) κατ' ανώτατο όριο διανυκτερεύσεις ή ημέρες αντίστοιχα, κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από κοινοτική ή άλλη επιχορήγηση οποιασδήποτε μορφής.

Για το χρονικό διάστημα άνω των τριάντα (30) ημερών και μέχρι τη λήξη της απόσπασης καταβάλλεται στους ανωτέρω επίδομα αλλοδαπής, σε ποσοστό επί του επιδόματος αλλοδαπής του Έλληνα πρέσβη της χώρας, στην οποία αποσπώνται, κατά το μέρος που δεν καλύπτεται από κοινοτική ή άλλη επιχορήγηση οποιασδήποτε μορφής.

Το επίδομα αλλοδαπής, δαπάνες που προκύπτουν από την απόσπαση, κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από κοινοτική ή άλλη επιχορήγηση οποιασδήποτε μορφής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το επίδομα αλλοδαπής για τις περιπτώσεις που δεν υφίσταται διπλωματική ή προξενική αρχή στη χώρα όπου αποσπάται ο υπάλληλος.

Η διάρκεια της απόσπασης ορίζεται μέχρι δύο (2) έτη, με δυνατότητα παράτασης μέχρι δύο (2) έτη ακόμη.

Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται για κάθε συνέπεια ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στη θέση που κατέχουν οργανικά οι υπάλληλοι, οι οποίοι εξακολουθούν να λαμβάνουν τις μηνιαίες τους αποδοχές από την υπηρεσία, στην οποία ανήκουν οργανικά.».

6. Περαιτέρω στην από 25-10-2011 απόφαση του Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (European Research Council Executive Agency-ERCEA), ρυθμίζεται το καθεστώς των εθνικών εμπειρογνομόνων και προβλέπονται οι κανόνες που εφαρμόζονται στους αποσπασμένους ειδικούς επιστήμονες στον Οργανισμό αυτό. Με το καθεστώς της προσωρινής ανάθεσης καθηκόντων εμπειρογνομόνων σε ειδικούς από τα κράτη μέλη, έστω και για σύντομο χρονικό διάστημα, ο Οργανισμός επωφελείται από το υψηλό επίπεδο της επαγγελματικής τους γνώσης και εμπειρίας, ειδικά σε τομείς που τέτοιοι ειδικοί δεν είναι άμεσα διαθέσιμοι και ενθαρρύνεται η ανταλλαγή επαγγελματικής εμπειρίας και γνώσης μεταξύ των κρατών μελών.

Ειδικότερα στο άρθρο 1 παρ.1 και 2 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι ο εργοδότης του Εθνικού Εμπειρογνώμονα αναλαμβάνει την υποχρέωση να συνεχίσει την καταβολή του μισθού του και την συνταξιοδοτική και ασφαλιστική του κάλυψη και ότι ο Διευθυντής του Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας Ευρωπαϊκού Συμβουλίου μπορεί, κατά περίπτωση, να εγκρίνει την απόσπαση Εθνικού Εμπειρογνώμονα από αυτοτελές Πανεπιστήμιο ή Οργανισμό Έρευνας, εφόσον η παροχή ειδικής πραγματογνωμοσύνης είναι προς το συμφέρον του Οργανισμού. Περαιτέρω, στο άρθρο 16 προβλέπεται η καταβολή ημερήσιας αποζημίωσης και μηνιαίου επιδόματος προς αντιμετώπιση των δαπανών διαβίωσης.

7. Στο άρθρο 13 παρ. 8 και 9 του ν.1268/1982 «Νόμος 1268 της 16/16.7.82. Για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. (Α' 87), ορίζονται τα εξής:

«8. Τα μέλη του Δ.Ε.Π. μπορούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Δημόσιο, στους Φορείς της τοπικής Αυτοδιοίκησης και του δημόσιου τομέα και

στους Γεωργικούς Συνεταιρισμούς, όπως επίσης και σε Διεθνείς οργανισμούς στα πλαίσια των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νόμο αυτό....

9. Με Π.Δ. καθορίζονται τα σχετικά με την πρόσθετη αμοιβή μελών του Δ.Ε.Π. για την αναφερόμενη στις παραγρ.7 και 8 του άρθρου αυτού απασχόλησή τους και με τον περιορισμό ότι το σύνολο των καθαρών τους αποδοχών δεν θα υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπόμενο από την ισχύουσα νομοθεσία όριο καθαρών αποδοχών σε ετήσια βάση.»

και στο άρθρο 17 παρ.5:

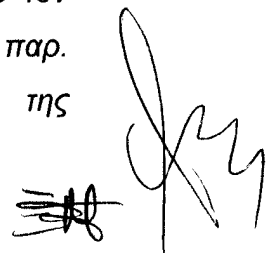
«5. Άδεια απουσίας μέλους Δ.Ε.Π. για συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς: Στα μέλη του Δ.Ε.Π., που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους συμμετέχοντας με πλήρη απασχόληση σε διεθνείς οργανισμούς, χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων άδεια απουσίας από τα διδακτικά και ερευνητικά τους καθήκοντα. Η υπηρεσία αυτή των μελών του Δ.Ε.Π. θεωρείται ως πραγματική υπηρεσία στην κύρια θέση τους.»

8. Περαιτέρω, στο άρθρο 1 και 2 του π.δ. 459 της 23/29.11.83. «Πρόσθετη αμοιβή για την απασχόληση και την παροχή υπηρεσιών από τα μέλη ΔΕΠ στο Δημόσιο, στους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του δημόσιου τομέα, στους Γεωργικούς Συνεταιρισμούς και σε Διεθνείς Οργανισμούς». (Α' 175), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 13 παρ.9 του ν.1268/1982, όπως τροποποιήθηκε με το π.δ.129/91, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1: «Τα μέλη ΔΕΠ που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Δημόσιο τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και του δημοσίου τομέα τους γεωργικούς συνεταιρισμούς και διεθνείς οργανισμούς σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 8 του Ν. 1268/1982 μπορούν να λαμβάνουν πρόσθετη αμοιβή εφόσον.

α. Η απασχόληση στους τομείς αυτούς εντάσσεται στα πλαίσια της αξιοποίησης των γνώσεων και των εμπειριών τους σε κοινωνικές και επιστημονικές δραστηριότητες συναφείς με την ειδικότητα τους.

β) Έχει χορηγηθεί στα μέλη ΔΕΠ η σχετική άδεια απουσίας από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 4, 5 του Ν. 1268/82. Η άδεια χορηγείται, ύστερα από γνώμη της

ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκει ο ενδιαφερόμενος ότι δεν παρακωλύονται ή δεν δυσχεραίνονται οι εκπαιδευτικές, ερευνητικές ή διοικητικές λειτουργίες αυτής, από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ο οποίος:

1) Εκτιμά τις ειδικότερες προϋποθέσεις που συντρέχουν για τη χορήγησή της και 2) Ελέγχει το είδος της εξωπανεπιστημιακής απασχόλησης και το ύψος της αμοιβής για την απασχόληση αυτή.....»

Άρθρο 2: «1. Το μέλος του ΔΕΠ δικαιούται να λαμβάνει, εκτός από το σύνολο των κάθε είδους ακαθαρσίτων αποδοχών, της οργανικής του θέσης και το σύνολο των κάθε είδους ακαθαρσίτων αποδοχών της θέσης για την οποία του έχει χορηγηθεί η προβλεπόμενη από το προηγούμενο άρθρο άδεια. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται στο εξής και στα μέλη του ΔΕΠ που έχουν ήδη λάβει άδειες κατοχής δεύτερης θέσης, καταργουμένων των αντιθέτων ρυθμίσεων που τυχόν περιέχονται στις άδειες αυτές.

2. Στην περίπτωση που στον ενδιαφερόμενο έχει χορηγηθεί άδεια πλήρους απουσίας από τα διδακτικά κι ερευνητικά του καθήκοντα για να προσφέρει τις υπηρεσίες του με πλήρη απασχόληση στις παραπάνω θέσεις, το μέλος του ΔΕΠ λαμβάνει μόνο τις αποδοχές της δεύτερης αυτής θέσης, χωρίς τον περιορισμό της προηγούμενης παραγράφου και όχι τις αποδοχές του ως μέλους ΔΕΠ.»

9. Στο άρθρο 81 παρ.3 και 35 του ν.4009/2011 ορίζονται τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80, καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που βρίσκεται σε αντίθεση προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου και, ιδίως:

1...

2...

3. τα άρθρα 1, 3, 6, οι παράγραφοι 1 έως και 5 και 7 του άρθρου 7, τα άρθρα 8, 9, 10, το στοιχείο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 11, το άρθρο 12, το άρθρο 13 με την εξαίρεση της παραγράφου 5, τα άρθρα 14, 15 και 16, το άρθρο 17 με τις εξαιρέσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1, τα άρθρα 18, 20, 21, 22, το άρθρο 23 με εξαίρεση την περίπτωση γ' της

παραγράφου 3 που καταργείται μόνο όσον αφορά τα Α.Ε.Ι., και τα άρθρα 24, 25 και 29 έως και 35 και 37 του ν. 1268/1982....

35. το π.δ. 459/1983(Α' 175)

36...»

10. Τέλος στο άρθρο 84 παρ.8, 9 και 10 του ν.4485/2017 ορίζονται τα εξής:

«8. Μέχρι την έκδοση του Οργανισμού του άρθρου 7, τα θέματα που προβλέπονται στις περιπτώσεις δ' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 ρυθμίζονται με αποφάσεις της Συγκλήτου, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τα λοιπά θέματα που ρυθμίζονται από τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό των άρθρων 7 και 8, και μέχρι την έκδοση αυτών, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διατάξεις, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

9. Ως προς τη διαδικασία προκήρυξης θέσεων, επιλογής και διορισμού των μελών Δ.Ε.Π. και μελών Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Ιδρύματος, καθώς και ως προς τα καθήκοντα, δικαιώματα και υποχρεώσεις τους, εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του ν. 4009/2011 διατάξεις, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, καθώς και οι σχετικές διατάξεις του ν. 4009/2011, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

10. Όπου στις ανωτέρω διατάξεις της παραγράφου 9, αλλά και στις διατάξεις που μεταβατικά ισχύουν σύμφωνα με την παράγραφο 8, προβλέπεται αρμοδιότητα του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για τον έλεγχο νομιμότητας και την έγκριση προκηρύξεων θέσεων, την απόκλιση από το ελάχιστο όριο διδασκαλίας και τη χορήγηση αδειών, η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από τον Πρύτανη. Ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων διατηρεί την αρμοδιότητα έγκρισης της πίστωσης, όπου απαιτείται, πριν από τη δημοσίευση της σχετικής πράξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του

οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών, που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

11. Σύμφωνα με τη μεταβατικού χαρακτήρα διάταξη του άρθρου 84 παρ. 9 του ν. 4485/2017, τα καθήκοντα, δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι., ρυθμίζονται τόσο με τις ισχύουσες κατά τη δημοσίευση του ν. 4009/2011 διατάξεις, όσο και με τις διατάξεις του ν. 4009/2011, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του ν. 4485/2017. Τα κρίσιμα εν προκειμένω ζητήματα, της παροχής δηλαδή υπηρεσιών μέλους ΔΕΠ σε διεθνή οργανισμό και ιων αποδοχών του κατά την υπηρεσία του αυτή, αφορούν δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών ΔΕΠ που δεν ρυθμίζονται, ούτε από τις διατάξεις του ν.4009/2011, ούτε του ν.4485/2017. Συνεπώς οι διατάξεις του άρθρου 13 παρ.8 και 9 και 17 παρ. 5 του ν.1268/1982 και των άρθρων 1 και 2 του π.δ.459/1983 καταργήθηκαν μεν με το ν.4009/2011 (άρθρο 81 παρ. 3 και 35), εξακολουθούν όμως να ισχύουν, δυνάμει της ως άνω μεταβατικής διάταξης του άρθρου 84 παρ.9 του ν.4485/2017.

Επομένως, η υπηρεσία των μελών ΔΕΠ, μεταξύ άλλων, σε διεθνείς οργανισμούς διέπεται από το ειδικό καθεστώς των διατάξεων 13 παρ.8 και 9 και 17 παρ.5 ν.1268/1982, οι δε αποδοχές τους, κατ' αρχήν, από τα άρθρα 1 και 2 του π.δ.459/1983.

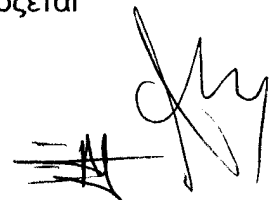
12. Με τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις κατοχυρώνεται η ελεύθερη ανάπτυξη της επιστήμης, ως θεμελιώδης σκοπός του Κράτους, και καθορίζονται οι βασικές προϋποθέσεις και οι αρχές που πρέπει να διέπουν την παροχή της ανώτατης εκπαίδευσης, για την οποία θεσπίζονται συγκεκριμένα οργανωτικά και λειτουργικά πλαίσια, που οριοθετούν τη δράση όχι μόνο της διοίκησης, αλλά και του κοινού νομοθέτη, κατά τη ρύθμιση από αυτόν των σχετικών θεμάτων. Κατά την έννοια των συνταγματικών αυτών διατάξεων, η ανώτατη εκπαίδευση, σκοπός της οποίας είναι η προαγωγή και μετάδοση της επιστημονικής γνώσης με την έρευνα και τη διδασκαλία, παρέχεται από αυτοτελή ιδρύματα, που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σύμφωνα αφενός με την αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας και αφετέρου την αρχή της πλήρους αυτοδιοίκησης των ιδρυμάτων αυτών.

Ειδικότερα, η αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας εγγυάται την αδέσμευτη επιστημονική σκέψη, έρευνα και διδασκαλία, αποτελεί δε ατομικό δικαίωμα του πανεπιστημιακού ερευνητή ή διδασκάλου, ασκούμενο ως οργανωμένη δραστηριότητα, στο πλαίσιο της λειτουργίας των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (πρβλ. ΣτΕ 41/2013 Ολομ., 2786- 2798/1984 Ολομ., 982/2012, 2303/2011 επταμ, 338/2011 επταμ, 1672/2009, 411/2008 επταμ).

Τα μέλη ΔΕΠ αναγνωρίζονται ευθέως από το Σύνταγμα, ως δημόσιοι λειτουργοί τελούντες υπό ιδιαίτερο προστατευτικό καθεστώς εγγυώμενο την προσωπική και λειτουργική τους ανεξαρτησία, ενόψει της αποστολής τους ως ακαδημαϊκών διδασκάλων και ερευνητών, αλλά και των συνθηκών υπό τις οποίες τελούν τα διδακτικά και ερευνητικά τους καθήκοντα, (βλ. αντί πολλών Ολ.ΣτΕ 41/2013 σκ.9).

13. Περαιτέρω, το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 16 του ν.4009/2011 από καθηγητές τριών βαθμίδων. Στην πρώτη (ανώτατη) βαθμίδα εντάσσονται οι καθηγητές, οι οποίοι εκλέγονται και διορίζονται ως μόνιμοι. Στην παρ.5 προβλέπεται η δυνατότητα μετακίνησης καθηγητών όλων των βαθμίδων σε Τμήμα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., στην ίδια βαθμίδα που κατέχουν, στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο και με το ίδιο εν γένει υπηρεσιακό καθεστώς και δεν προβλέπεται άλλου είδους υπηρεσιακή μεταβολή, ιδίως η απόσπαση των μελών ΔΕΠ σε άλλες θέσεις. Ειδικώς η υπηρεσία μελών ΔΕΠ σε διεθνείς οργανισμούς διέπεται από το νομοθετικό καθεστώς των διατάξεων 13 παρ.8 και 9 και 17 παρ.5 του ν.1268/1982, με τις οποίες τίθενται οι προϋποθέσεις και ορίζεται η διαδικασία χορήγησης της σχετικής άδειας απουσίας τους, για τον ανωτέρω σκοπό.

14. Ενόψει των ανωτέρω, δε νοείται απόσπαση μέλους ΔΕΠ, ως Εθνικού Πραγματογνώμονα σε Διεθνή Οργανισμό, βάσει του άρθρου 68 του Υπαλληλικού Κώδικα, καθώς η υπηρεσία μελών ΔΕΠ σε Διεθνείς Οργανισμούς ρυθμίζεται από ειδικότερες διατάξεις, η δε απόσπαση δεν προσιδιάζει στην ιδιότητα των μελών ΔΕΠ, ως δημοσίων λειτουργών, ούτε επιτρέπεται από τις διατάξεις που ρυθμίζουν την άσκηση του έργου τους και την κινητικότητά τους και αποτελεί υπηρεσιακή κατάσταση που εφαρμόζεται μόνο στο εσωτερικό της Χώρας (ΔΕΑ 205/2019 σκ.5).

Κατά συνέπεια η μετάβαση μέλους ΔΕΠ ως Εθνικού Εμπειρογνώμονα σε Διεθνή Οργανισμό δεν αποτελεί απόσπαση κατά την έννοια του ημεδαπού δικαίου ήτοι του άρθρου 68 του Υ.Κ., η δε καταβολή του μισθού του ως μέλους ΔΕΠ δε συνάπτεται με την εφαρμογή των διατάξεων του.

15. Περαιτέρω, τίθεται το ζήτημα της εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ.459/1983, κατά την οποία στην περίπτωση που, στον ενδιαφερόμενο έχει χορηγηθεί άδεια πλήρους απουσίας από τα διδακτικά κι ερευνητικά του καθήκοντα, για να προσφέρει τις υπηρεσίες του με πλήρη απασχόληση στις παραπάνω θέσεις, αυτός λαμβάνει μόνο τις αποδοχές της δεύτερης αυτής θέσης και όχι τις αποδοχές του ως μέλους ΔΕΠ.

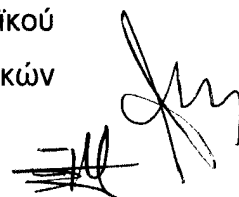
16. Από τη γραμματική ερμηνεία της διάταξης, ευθέως συνάγεται ότι, στο μέλος ΔΕΠ που παρέχει τις υπηρεσίες του σε Διεθνή Οργανισμό δεν καταβάλλονται οι αποδοχές της θέσης του ως καθηγητή, μόνο σε περίπτωση που του καταβάλλονται αποδοχές από τη δεύτερη αυτή θέση. Εν προκειμένω, όπως εκτίθεται στο ιστορικό, στον καθηγητή που επιθυμεί να μεταβεί στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Έρευνας ως Εθνικός Εμπειρογνώμονας, δεν θα καταβάλλονται τακτικές αποδοχές, αλλά μόνο ημερήσια αποζημίωση και μηνιαίο επίδομα προς αντιμετώπιση των δαπανών διαβίωσης.

17. Περαιτέρω, με την απόφαση ΣτΕ 1336/1991 που εκδόθηκε επί αίτησης ακύρωσης καθηγήτριας ΑΕΙ, η οποία έλαβε άδεια απουσίας σύμφωνα με τα άρθρα 13 παρ.8 και 9 και 17 παρ.5 του ν.1268/1982, προκειμένου να παρέχει τις υπηρεσίες της στην Νομική Επιτροπή της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ακυρώθηκε απόφαση του Ειδικού Γραμματέα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας, κατά το μέρος που της χορηγήθηκε άδεια απουσίας για την παροχή υπηρεσιών σε διεθνή οργανισμό, άνευ αποδοχών. Ειδικότερα με την ανωτέρω απόφαση (στην οποία γίνεται μνεία και των διατάξεων του άρθρου 2 του π.δ. 459/1983), έγινε δεκτό ότι με τις διατάξεις του άρθρου 87 του ν.1892/1990, με τις οποίες αντικαταστάθηκε η παρ.1 του άρθρου 6 του ν.1104/1980 και εισήχθη διάταξη, κατά την οποία ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται για κάθε συνέπεια, και για τις τακτικές αποδοχές, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική θέση των αποσπασμένων υπαλλήλων, επιδιώχθηκε η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την (τότε

ισχύουσα) από 26.7.1988 απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με την οποία είχε θεσπισθεί το καθεστώς που διέπει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εθνικών εμπειρογνομόνων που τοποθετούνταν σ' αυτήν. Με την ανωτέρω αιτιολογία και εφόσον η απόσπαση της αιτούσας έγινε βάσει των διατάξεων της ως άνω απόφασης της Επιτροπής, το ΣΤΕ εφάρμοσε τη διάταξη του άρθρου 87 του ν.1892/1990 περί καταβολής των αποδοχών της οργανικής θέσης και μάλιστα στην περίπτωση μέλους ΔΕΠ.

18. Επομένως, το μέλος Δ.Ε.Π που λαμβάνει άδεια απουσίας για παροχή υπηρεσιών στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Έρευνας, ως Εθνικός Εμπειρογνώμονας χωρίς να του καταβάλλονται τακτικές αποδοχές για την υπηρεσία του αυτή, δικαιούται της καταβολής των τακτικών αποδοχών του ως μέλους ΔΕΠ σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 1104/1980, όπως δέχθηκε το Σ.Τ.Ε με την υπ' αρ.1336/1991 απόφασή του. Αλλά και βάσει της επεκτατικής αρχής της ισότητας, δε νοείται μέλος ΔΕΠ που απασχολείται ως Εθνικός Εμπειρογνώμονας στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Έρευνας, να υπολείπεται, ως δημόσιος λειτουργός, των αποδοχών που λαμβάνει στην αντίστοιχη θέση ένας δημόσιος υπάλληλος, ο οποίος θα λαμβάνει αφενός τις τακτικές αποδοχές της οργανικής του θέσης, (κατ' άρθρο 6 παρ.1 του ν.1140/1980, όπως ισχύει), αφετέρου την ημερήσια αποζημίωση και το μηνιαίο επίδομα των δαπανών διαβίωσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 16 της από 25.10.2011 απόφασης του Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ενώ το μέλος ΔΕΠ που θα απασχολείται ως Εθνικός Εμπειρογνώμονας θα λαμβάνει μόνο την αποζημίωση και το επίδομα δαπανών διαβίωσης.

19. Κατά τη συγκλίνουσα άποψη των Νομικών Συμβούλων Αδαμαντίας Καπετανάκη, Κυριακής Παρασκευοπούλου και Βασιλικής Παπαθεοδώρου, στη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 του π.δ. 459/1983, προβλέπεται ότι, σε περίπτωση πλήρους απουσίας από τα εκπαιδευτικά και ερευνητικά του καθήκοντα, το μέλος ΔΕΠ λαμβάνει τις αποδοχές της δεύτερης θέσης και όχι τις αποδοχές του ως μέλους ΔΕΠ. Στις διατάξεις της από 25-10-2011 απόφασης του Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, με την οποία ρυθμίζεται το καθεστώς των εθνικών

εμπειρογνωμόνων που παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε αυτόν, ρητά δεν προβλέπεται καταβολή μισθού, αλλά μόνο ημερήσια αποζημίωση και μηνιαίο επίδομα για την αντιμετώπιση των δαπανών διαβίωσης. Συνεπώς, εν προκειμένω εφαρμόζεται η βασική διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του π.δ.459/1983, στο οποίο δεν τίθεται ως προϋπόθεση η καταβολή αποδοχών της δεύτερης θέσης, όπως συμβαίνει για την εφαρμογή της παραγράφου 2.

Απάντηση

11. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα στο τεθέν ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ως εξής.

Ο καθηγητής του Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης Α.Κ. δεν δύναται να μεταβεί ως Εθνικός Εμπειρογνώμονας στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Έρευνας με απόσπαση, κατ' εφαρμογή ημεδαπού δικαίου ήτοι του άρθρου 68 του Υ.Κ. και συνεπώς η καταβολή του μισθού του από το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, δε συνάπτεται με την εφαρμογή των διατάξεων αυτών και η μετάβασή του για την παροχή των υπηρεσιών του στον ανωτέρω Διεθνή Οργανισμό θα γίνει κατόπιν αδείας απουσίας του, όπως προβλέπεται από τις ειδικότερες για τα μέλη ΔΕΠ διατάξεις.

Επειδή όμως, για την υπηρεσία του στον ανωτέρω Διεθνή Οργανισμό δεν θα του καταβάλλονται τακτικές αποδοχές, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 6 παρ.1 του ν.1104/1980, περί καταβολής των τακτικών αποδοχών της οργανικής του θέσης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 24 Μαΐου 2021

Ο Προεδρεύων

Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η εισηγήτρια

Ξανθή Μπασάκου

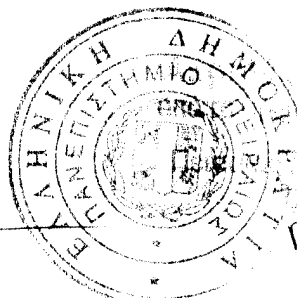
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Πειραιώς, 26-05-2021

Γίνεωι Δεκεμ.

Ο Γραμματέας

Γεωργίου Αγγ. Κόκοτος

27/5/2021

Γεωργίου Πολίτης

